

ΜΙΑ ΆΛΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Νέες χρήσεις σε υφιστάμενα κτήρια: Κτήριο "Φιξ", Λ. Συγγρού 53.

Παλαιά χρήση: Εργοστάσιο ζυθοποιίας.

Προτεινόμενη νέα χρήση: Μουσείο Ακρόπολης.

Αντώνης Βεζύρογλου, Νίκος Σιαπκίδης

Αρχιτέκτονες

Κώστας Συρμακέζης, Αν. Καθηγητής Ε.Μ.Π., Κώστας Ζέκκος, Συγκοινωνιολόγος Πολ. Μηχ.,

Ρούλα Κοτσιάνη, Σχεδιάστρια

Εισαγωγικά

Αφετηρία της ιδέας για τη χρησιμοποίηση του παλαιού εργοστασίου ζυθοποιίας "ΦΙΞ", στην περιοχή του λεωφόρου Συγγρού, ως Νέου Μουσείου Ακρόπολης (Ν.Μ.Α.) ήταν η συζήτηση για τον νέο διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.), που έγινε στο Πολυτεχνείο το 1988.

Στο διήμερο από 23-24 Μαΐου 1988, δηλαδή, πριν από έξι ακριβώς χρονία, διεξήχθη μια ανοικτή επιστημονική συζήτηση πάνω στο θέμα της χωροθέτησης, μελέτης και κατασκευής του Ν.Μ.Α., στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Ε.Μ.Π., με ργωνωτή το Σύλλογο Αρχιτεκτόνων.

Η συζήτηση είχε ως βάση αναφοράς το προσχέδιο της προκήρυξης ενός Διενέργοντος Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού, που είχε ήδη συνταχθεί από τη Διεύθυνση Μελετών Μουσείων του ΥΠ.ΠΟ., καθώς και το πόρισμα εργασίας της "Ομάδας Ακρόπολης" του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων (βλ. Ενημέρ. Δελτίο Τ.Ε.Ε., τεύχος 1526/18-7-1988), που αμφισβήτησε την επιλεγμένη για τρίτη φορά "Θέση Μακρυγιάννη" –είχαν αποτύχει σ' αυτή τη θέση δύο ακόμη εθνικοί διαγωνισμοί, το 1977 και το 1979–, και με σαφή τεκμηρίωση ακύρων την αξιοπιστία αυτής της επιλογής.

Στο διάλογο πήραν μέρος πολλοί αρχιτέκτονες, όπως ο καθηγητής Ι. Δεσποπότυπος, ο Αρ. Προβλέγγιος κ.ά., που ρητά εκφράσαν

την αντίθεση τους στην πρόθεση της αρμόδιας υπηρεσίας Διεύθυνσης Μελετών Μουσείων (Δ.Μ.Μ.) του ΥΠ.ΠΟ. να προσαντολίζεται αβασιάστατα προς τη θέση Μακρυγιάννη για τη χωροθέτηση του Ν.Μ.Α.

Μετά τα πρώτα αδιέξοδα, που είχαν αρχίσει να διαφαίνονται από τη συζήτηση, έγινε αντιληπτό ότι το πρόβλημα του Ν.Μ.Α. έπρεπε να οδηγηθεί μέσα από μια ρεαλιστική καταγραφή των δεδουλεύμαντων που το συνιστούσαν, έτσι ώστε και η αντίστοιχη απάντηση να είναι πειστική και αξιόπιστη.

Επιστημόνηκε τότε από την ομάδα μας ότι τα επιχειρήματα που εδραίωναν μας παλεοδομική και αρχιτεκτονική πρόταση για τη μετατροπή του κελύφους του εργοστασίου "ΦΙΞ", στη λεωφόρο Συγγρού, από τον Ν.Μ.Α. ήταν επαρκή. Στη συνέχεια οδηγήθηκαμε σε μια συστηματικότερη επεξεργασία και αναλυτικότερη τεκμηρίωση της αρχικής ιδέας, που διατυπώθηκε τελικά στον πρωτόλο παλεοδομικό και αρχιτεκτονικό σχεδιασμό της, το Σεπτέμβριο του 1988.

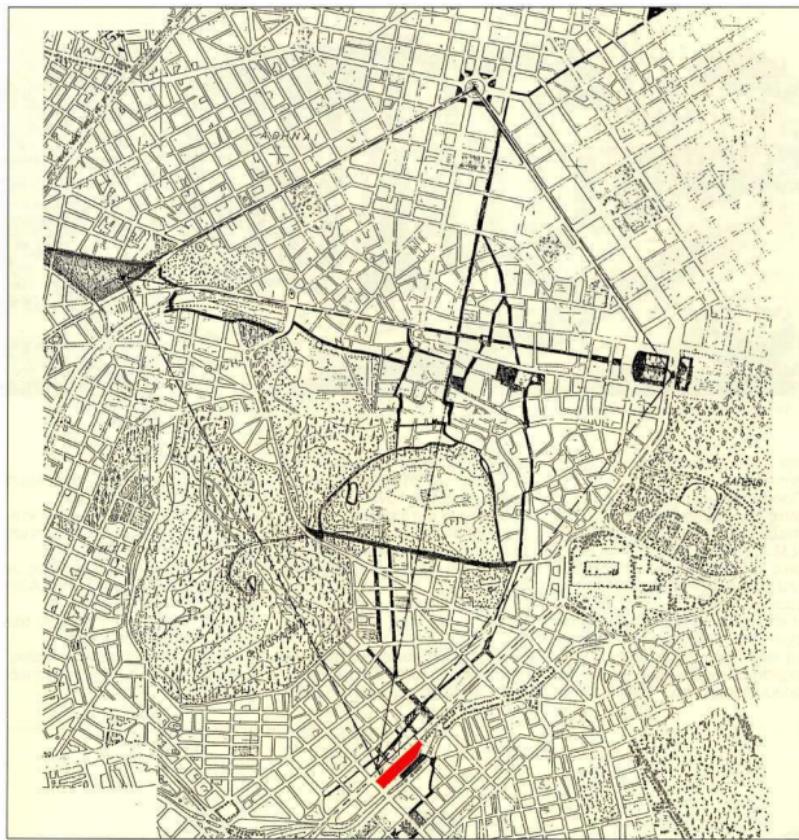
Η σημειωνή παρουσίασθη της διαφέρει ελάχιστα από την αρχική. Είναι χρήσιμο όμως, για όσους δεν έχουν μια πλήρη εποπτεία της διαδιλλώδους διαδρομής που δένγραψε μέχρι σήμερα το Ν.Μ.Α., να καταγράψουμε ότι από το 1988 έως το Μάιο του 1994 δεν έχει υπάρξει καμία πρόδοσης και προς την κατασκευή του. Ο δεύτερης αρχιτεκτονικός διαγωνισμός, που διεξήχθη, οδηγήθηκε

κατά τη γνώμη μας σε απυπέξια αποτέλεσμα για τρίτη φορά, στη "Θέση Μακρυγιάννη". Φυσικά, υπεργάφη σύμβαση με τους Ιταλούς αρχιτέκτονες, προσβλήθηκε από το Σύλλογο Αρχιτεκτόνων ο διαγωνισμός στο Σ.Τ.Ε., το οποίο των ακύρωσε, και ακολούθησε η λύση της σύμβασης του Ιανουαρίου του 1994 από το ΥΠ.ΠΟ. Έτσι το θέμα παραμένει σε στασιμότητα.

Σημαντικό στοιχείο, που είναι αναγκαίο να συσχετισθεί με την πρόταση "ΦΙΞ", είναι η, παλαιά ως σύλληψη, ιδέα της "ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων και ανάδειξης των ιστορικών κέντρου της Αθήνας". Η ιδέα αυτή, παρά τις αντικειμενικές δισκούλες, όπως δικαίρονταν ήδη από τη δημιουργεύσα εκδοχή που παρουσιάζει η λοποποίηση της, είναι έργο πνοής για την Αθήνα και συμβάλει στη διάσωση, τουλάχιστον, των ιστορικών και αρχαιολογικών της χαρακτηριστικών.

Το εργοστάσιο του "ΦΙΞ", με τη νέα του χρήση ως Ν. Μ. Ακρόπολης, ενωματώνεται μέσα στην ίδια οπτική της παλεοδομικής ενοπίστησης του ιστορικού κέντρου και των αρχαιολογικών χώρων.

Είναι χρήσιμο ακόμη να υπάρξει μια εξειδικευμένη κυκλοφοριακή μελέτη, πέρα από την πειροχή της Ακρόπολης, η οποία, εκτός από τις πεζοδρομήσεις της Διουνισσού Αρεοπαγίτου και της Αποστόλου Παύλου, θα πρέπει να μελετήσει εναλλακτικές λύσεις μονοδρομήσεων και πεζοδρομήσεων και άλλων οδικών αρτηριών

1. Θέση του «ΦΙΞ» σε σχέση με την Ακρόπολη και το ιστορικό κέντρο της Αθήνας.

της περιοχής του ιστορικού κέντρου προς τις νότιες πλευρές της Ακρόπολης. Στην πρόταση για του «ΦΙΞ» θεωρήσαμε σκόπιμο να υποδηλώσουμε την πρώτη έκφραση μιας τέτοιας κυκλοφοριακής επιλύσης.

Η αρχή να χρησιμοποιηθούν παλαιά κτηριακά κελύφη εργοστασιακών ή άλλου τύπου εγκαταστάσεων και κτηρίων για την ενσωμάτωση άλλων λειτουργιών ήταν αυτονόητο ότι αποτελούσε τον «κοινό τόπο», πάνω στον

οποίο θεμελιώναμε την πρόταση «ΦΙΞ».

Η θέση αυτή αναλύθηκε περισσότερο στην τωρινή παρουσίασή της, γιατί η έμπρακτη βεβαίωσή της έχει γενικευτεί σήμερα και στη χώρα μας.

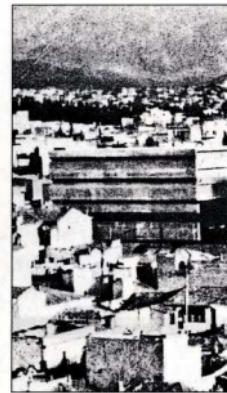
Με τα δεδομένα αυτά, αναλύσαμε και οργανώσαμε την πρότασή μας στη βάση γενικών κριτηρίων, που είχε καταγράψει και το ΥΠ.ΠΟ. στο αρχικό του προσχέδιο και στα οποία έχουν προσθέθει από μέρους μας και μερικά

άλλα, συμπληρωματικά.

Ένα σημαντικότατο νεότερο στοιχείο, που πρέπει να προστεθεί στην έρευνα για το Ν.Μ.Α., είναι οι συνεχίζομενες εργασίες αποκατάστασης των μνημείων της Ακρόπολης και η συναφής επιπλεκτική ανάγκη αναζήτησης κλειστών και ασφαλών χώρων για την απόθεση των αρχιτεκτονικών μελών και του γλυπτού διάκοσμου που αποκαθαιρούνται και που χρήζουν περαιτέρω ειδικής εργαστηριακής επιμέλειας για

2. Το εργοστάσιο πριν από την ανακαίνιση.

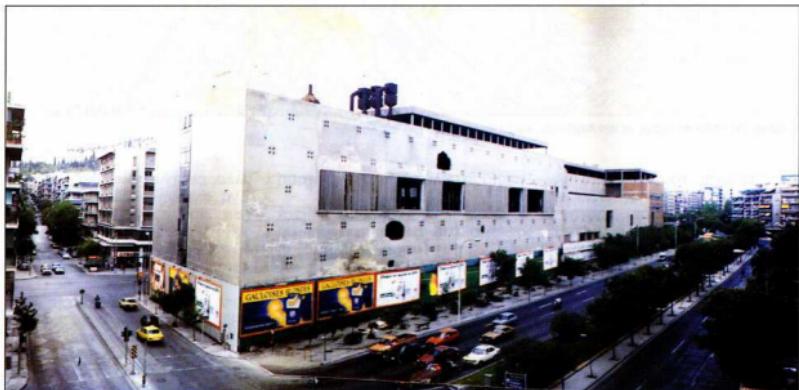
την αποκατάσταση και τη συντήρησή τους. Προσθέτουμε ότι το πρόβλημα αυτό θα υπήρχε σύντοιςή ή άλλως, ανεξάρτητα από την τύχη του Ν.Μ.Α., δεδομένου ότι οι εργασίες αποκατάστασης και αυτές του Ν.Μ.Α. δεν είχαν συντονιστεί χρονικά.

Η κατάταξη των κριτήριών αυτών έχει γίνει, άλλοτε σε αντιδιαστολή και άλλοτε σε παράλληλη σύγκριση με τα κριτήρια, όπως παρουσιάζονται στο αρχικό προ-

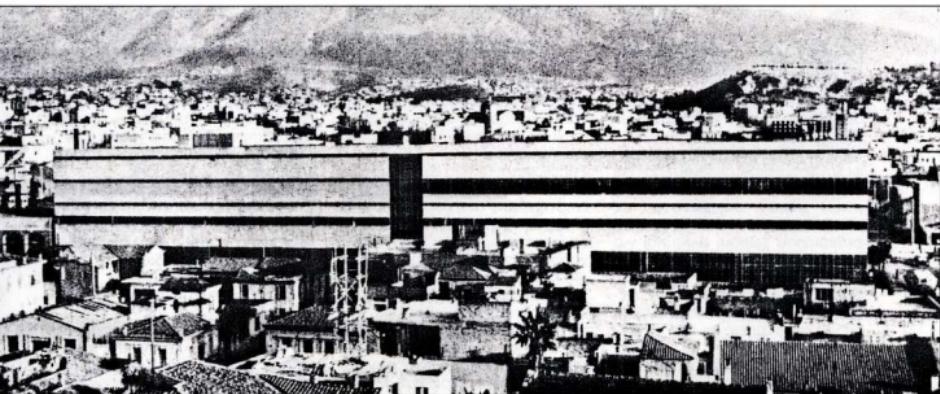
σχέδιο του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού του ΥΠ.ΠΟ., και φυσικά δεν είναι αξιολογική.

Τα κριτήρια αυτά είναι:

1. Η απόσταση του εργοστασίου του "ΦΙΞ" από τον αρχαιολογικό χώρο και η ευχέρεια πρόσβασης σ' αυτόν.
2. Το μέγεθος και η μορφή του οικοπέδου και του εργοστασίου "ΦΙΞ".
3. Ο αριθμός και το κόστος των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων.
4. Οι αρχαιότητες και η αξιολόγησή τους.
5. Το κυκλοφοριακό πρόβλημα και η ύπαρξη του "Μετρό".
6. Η προσπελασμότητα του κτηρίου και η οδική εξυπηρέτησή του.
7. Η ένταξη και ο συσχετισμός με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας.
8. Η δυνατότητα απόκτησης του κτηρίου από το Δημόσιο.
9. Η σημερινή χρήση του κτηρίου. Στα κριτήρια αυτά έχουν προστεθεί τα ακόλουθα:

4. Σημερινή κατάσταση.

3. Α' φάση ανακαίνισης του εργοστασίου, 1959. Αρχιτέκτονας: Τάκης Χ. Ζενέτος.

10. Η σχέση του Ν.Μ.Α. με το Βράχο.
11. Η οικονομία του έργου.
12. Η διατήρηση ελεύθερων χώρων και η επαναχρησιμοποίηση παλαιών κελυφών.
13. Η ασφάλεια των εκθεμάτων και των έργων.
14. Η οικολογική διάσταση της πρότασης.

1. Η απόσταση του οικοπέδου από τον αρχαιολογικό χώρο και η ευχέρεια προβάσεως σ' αυτόν
 Σαφή περιβάλλοντα του αρχαιολογικού χώρου της Ακρόπολης δεν μπορούμε να ορίσουμε να σήμερα. Σαφέστερα στοιχεία για την οριοθέτηση αυτής της περιμέτρου μέσα στο Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας (Ρ.Σ.Α.) πιθανών να προκύψουν μετά την ολοκλήρωση για της μελέτης που εκπονήθηκε για το Ιστορικό Κέντρο της Αθήνας και την τελική πρόταση που θα προκύψει για την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων. Ως αφετηριακό σημείο μέτρησης της απόστασης του Μουσείου από τον αρχαιολογικό χώρο θα πάρουμε τον χώρο μπροστά στα Προπύλαια. Από εκεί μπορεί να ξεκινήσει μια πορεία για την επίσκεψη του Μουσείου, μετά την ξενάγηση πάνω στο βράχο. Στην περίπτωση Μακρυγάνη (Μ) η απόσταση αυτή είναι 600 μ., ενώ στην περίπτωση "ΦΙΞ" (Φ) είναι 900 μ. Η διαφορά είναι 300 μ.,

που θεωρούμε ότι για μια περιπατητική πορεία δεν είναι μεγάλη.

Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο αν αυτή η μετακίνηση γίνει μέσω κατωφερικών πεζοδρόμων, από το Βράχο προς το Μουσείο (π.χ. Δ. Αρεοπαγίτου, Ερεχθίου, Παρθενώνας, Προπυλαίων). Με το σύστημα αυτό των πεζοδρόμων μπορεί να οργανωθούν και διαπλανήσεις καθησιτικών καθώς και αγορών-περιπτέρων. Ο περίπατος αυτός στην περίπτωση του "ΦΙΞ" μπορεί να καταλήξει, μετά την ξενάγηση στο Μουσείο, στο δάμα του κτηρίου, όπου θα υπάρχει θέα προς το Αττικό λεκανοπέδιο, το Φάληρο και φυσικά την Ακρόπολη.

Σημειώνουμε ακόμη ότι, μέσα στην αντιληφή της ενοποίησης του ιστορικού κέντρου και της πυκνωσης του δικτύου των πεζοδρόμων, μπορεί να οργανωθεί ένας σημαντικός άξονας-ραχοκαλαίδι, που θα εχει κατεύθυνση από το πρός Ν για μια πορεία-περίπταση μέσα από την παλαιά πόλη της Αθήνας, με σημεία διέλευσης: Αιδοίου - Μοναστηράκι - Αδριανού - Αρχαιολογικό Πάρκο στον Μακρυγάνην - οδός Φάλληρου, με κατάληξη το Μουσείο Ακρόπολης στους "ΦΙΞ". Ή ενός άλλου: Αιδοίου - Ρωμαϊκή Αγορά - Πλάκα - Φιλοπάππου - Ηρώδειο - Ερεχθίου και Παρθενώνας - Δράκου, με κατάληξη το Μουσείο

Ακρόπολης στου "ΦΙΞ" (σχ. 1).

2. Το μέγεθος και η μορφή του οικόπεδου και του εργοστασίου "ΦΙΞ"

Τα χαρακτηριστικά του κτηρίου παρουσιάζονται με λεπτομερεία κράτος αιολούθως:

Πρέπει να αναφερθεί ότι το κτήριο, δείγμα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής των αρχών του αιώνα, υπέστη ριζική αναμόρφωση από τον αρχιτέκτονα Τάκη Χ. Ζενέτο, η οποία όμως δεν ολοκλήρωθηκε. Συνεργάτης πολιτικός μηχανικός ήταν ο Σωκράτης Αγγελίδης, καθηγητής του Ε.Μ.Π. (φωτ. 2, 3, 4).

Την περίπτωση του (Φ) τη θεωρούμε, κατ' αρχήν, ως έναν αιολοπιήσμα αρχιτεκτονικά φέροντα οργανισμό μέσα στη σύγχρονη αντιληφή της επαναχρησιμοποίησης παλαιών κτηρίων για νέες χρήσεις:

Το κτήριο είναι πεντάώροφο, με δώμα και πολλαπλά επίπεδα σε υπόγειες στάμες. Διαθέτει πρασί προς τη λεωφόρο Καλλιρόων, πλάτους 10,00 μ., και ο συνολικός υπέργειος δύκος του είναι περίπου 150.000 m². Προκύπτει λοιπόν ότι με τη λύση (Φ), επειδή το συνολικό εμβαδόν είναι σημαντικότατα μεγαλύτερο από τις, κατ' οικονομία, σημειωνές απαιτήσεως του προγράμματος του ΥΠ.ΠΟ. για το Ν.Μ.Α., προσφέρεται η δυνατότητα συστέγασης και άλλων συναφών

προς το Μουσείο λειτουργιών, π.χ. Κέντρου Ερευνών Κλασικής Αρχαιολογίας ή Τμημάτων του Πανεπιστημίου σχετιζόμενων με την Αρχαιολογία, κλπ.

Η σημερινή εσωτερική διαμερισματοποίηση του σκελετού, με την ποικιλία των υψών, τις ανισούψεις στάθμες δαπέδων και ορόφων, προσφέρεται ιδιαίτερα για τη δημιουργία δυναμικών εσωτερικών χώρων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές ενός σύγχρονου εκθεσιακού χώρου, αλλά και για την πολυδυναμική ρήση που προτείνεται.

Επισημαίνουμε ακόμα την ευχέρεια που υπάρχει κατασκευαστικά για επεμβάσεις σε όλα τα επίπεδα των ορόφων, με αιφαρέσεις πλακών και δημιουργία φωτεινών εσωτερικών χώνων με μεγάλα ύψη, σύμφωνα με τις ιδιαίτερους ανάγκες του Μουσείου Ακρόπολης.

Πλεονέκτημα επίσης αποτελεί ότι ο σκελετός εσωτερικά δεν εί-

ναι τυποποιημένος στην εσωτερική διαστύλωση και διαδοκιδωστή του, παρέχοντας επίσης την ευχέρεια της ολικής σχεδόν απογύμνωσης του από πρόσθετα στοιχεία πλήρωσης κατά τις μεγάλες πλευρικές όψεις αλλά και κατά την εσωτερική του διαμερισματοποίηση.

Σημειώνεται ακόμα ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις εξειδικευμένων επιστημόνων στα θέματα συμπεριφοράς φερόντων οργανισμών στην περιπτώσεις μετατροπής της χρήσης κτηρίων, η περίπτωση (Φ) κρίνεται πρωταρχικά από τεχνική και οικονομική πλευρά εφικτή και δεκτική επεμβάσεων, ενώ αρχετεκνικά παρέχει την προκλητική μορφολογίκη και αισθητικής αναδείξης ενός υφιστάμενου κελύφους εργοστασίου σε σύγχρονα Μουσεία (σχ. 5).

Μοναδικά νέα, πρόσθετα κατασκευαστικά στοιχεία με ανεξάρτητη από το κτήριο στατική λειτουργία, που χρησιμεύουν για να καλύψουν τις ανάγκες πρόσβασης πεζών ή κίνησης τροχοφόρων προς το κτήριο, είναι μία πλατεία-πλατφόρμα, με στάθμη +4,00 και +5,50 από το περιβάλλον έδαφος, με κεκλιμένα επίπεδα πρόσβασης (ράμπες) και που διατάσσεται σε επαφή προς την επιμήκη ώψη του κτηρίου προς τη λεωφόρο Καλλιρρόης.

Η μορφή και η λειτουργική σχέση αυτής της πλατφόρμας-πλατείας, που μπορεί να είναι είτε από μπετόν είτε μεταλλική, εμφανίζεται στη σχεδιαστική παρουσίαση της πρότασης.

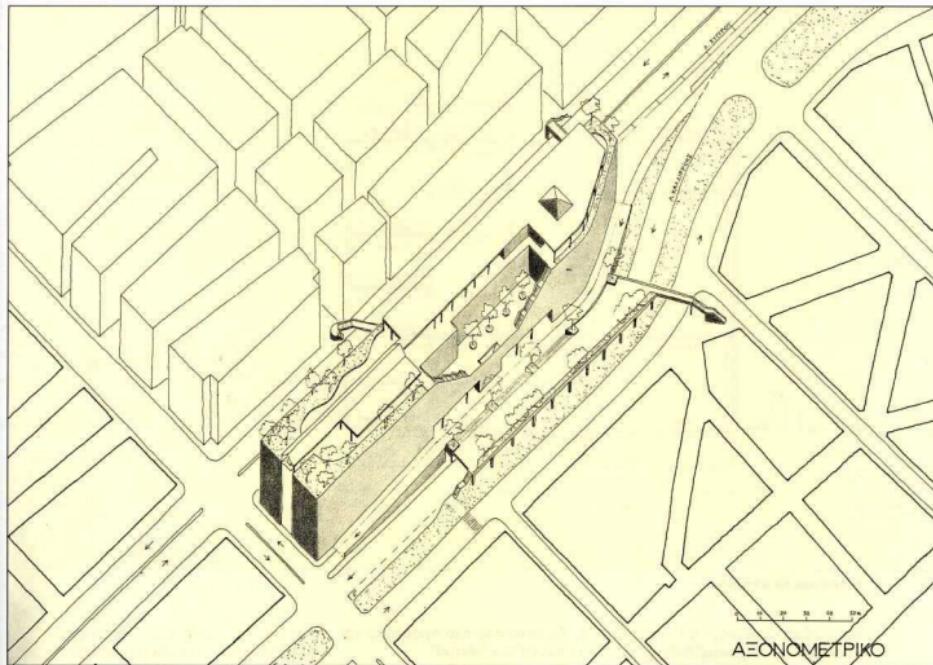
Η λύση της πλατφόρμας μπορεί να συμπληρωθεί σε επόμενο στάδιο με την τοπική υποστήμιση του δυτικού κλάδου της λεωφόρου Καλλιρρόης έως και το μετώπο του κτηρίου "ΦΙΞ", όποτε ενσωματώνεται στο ζωτικό ισόγειο χώρο του κτηρίου η επιφάνεια του σημερινού δυτικού κλάδου μαζί με ολόκληρη τη μεσαιαντίδια, δημιουργώντας ζώνη δια-

Πίν. 1: Αναλυτικά εμβαδομετρικά (Ε) και ογκομετρικά (Ο) στοιχεία του υπάρχοντος φέροντας οργανισμού:

Υπόγεια (Ενδ.)	E= 4.645μ ²	O= 25.860μ ³ (ανά όροφο)
1. Ισόγειο	E= 4.645	O= 25.860
2. Α' όροφος	E= 2.779	O= 25.860
3. Β' όροφος	E= 4.645	O= 25.860
4. Γ' όροφος	E= 5.209	O= 20.836
5. Δ' όροφος	E= 5.209	O= 20.836
6. Ε' όροφος	E= 5.209	O= 20.836
7. Δώμα	E= 2.543	O= 7.629
Σύνολο (1 έως 7)	E= 33.879	O= 147.717

Πίν. 2: Δυνατότητες σε χώρους που παρουσιάζει η πρόταση "ΦΙΞ" και σύγκριση με τις απαιτήσεις κτηριολογικού προγράμματος του Μουσείου:

		"ΦΙΞ"	Πρόγρ. ΥΠ.ΠΟ.
Υπόγεια	Γκαράζ	5.500μ ²	(100 θ.) 2.000μ ²
	Μηχανοστάσιο	600	
1. Ισόγειο	Εκθέσεις, αίθουσα συγκεντρώσεων	1.200	
	Εργαστήρια Μουσείου	1.240	
	Πολιτιστικές δραστηριότητες (εκτός προγράμματος)	2.758	
2. Α' όροφος	Είσοδος Μουσείου	1.948	
	Αναψυκτήριο	875	
	Πολιτιστικές δραστηριότητες (εκτός προγράμματος)	1.600	
3. Β'-Ε' όροφοι	Εκθεσιακοί χώροι Μουσείου	16.000	14.000
4. Δώμα	Χώροι αναψυχής	880	
Σύνολο (1 έως 4)	26.501μ²	16.000μ²	

5. Αξονομετρικό της πρότασης ως Μουσείου Ακρόπολης.

στάσεων περίπου 35x200 μ. στο ανατολικό μέτωπο του κτηρίου. Σημειώνουμε εντυπωτικό ότι η προκριθείσα μελέτη των Ιταλών στο διεθνή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό προβλέπει συνολικά 45.000μ², υπερβαίνοντας κατά 260% τις υποχρεωτικές προδιαγραφές δόμησης (σχ. 6).

3. Ο αριθμός και το κόστος των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων

Το γηπέδο (M) έχει εμβαδόν 17.000μ², και με τις απαλλοτριώσεις που επιβάλλεται να γίνουν για να ενοποιηθεί η μορφή του οικοδομικού τετραγώνου θα φθάσει τα 24.000 μ². Κατό τις εκτιμήσεις του ΥΠ.ΠΟ. το 1988, για την απαλλοτρίωση των επιπλέον 7.000μ² απαιτούνταν 1 δισ. δραχμές, δηλαδή 145.000 δρχ., ανά μ² μέση τιμή γης και κτιζόματων.

Φυσικά το ποσόν αυτό δεν έχει καμία σχέση με τη σημερινή πραγματικότητα.

Η απροσδιοριστία του συνολικού κόστους των απαλλοτριώσεων επιτείνεται από τον μεγάλο αριθμό των απαλλοτριουμένων κτηρίων αλλά και από το ότι πολλά από αυτά έχουν πρόσφατα χαρακτηριστεί διατηρητέα από το ίδιο το ΥΠ.ΠΟ.

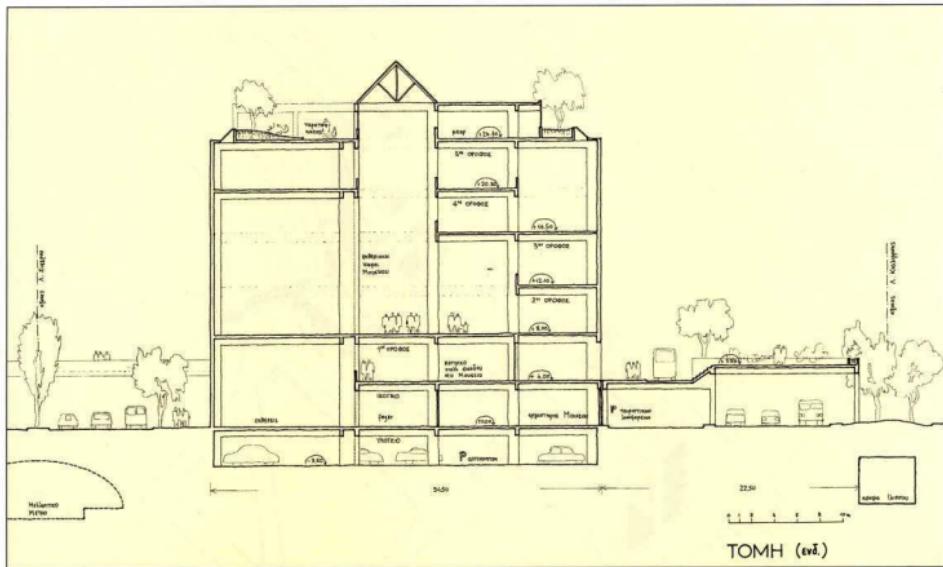
Σημειώνουμε ότι η πρώηρη προκήρυξη του διαγωνισμού από το ΥΠ.ΠΟ. και την Δ. Μ. Μουσείων, χωρίς να έχει αποσαφηνισθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς του γηπέδου με τις απαιτούμενες απαλλοτριώσεις, οδήγησε τους ιδιοκτήτες σε ομαδικές προσφυγές στο Σ.Τ.Ε., που εκκρεμούν με ημερομηνία συζήτησης την 10η Ιουνίου 1994, εξ αναβολής, και που, κατά τη δήλωση του υπευθύ-

νου Δ.Μ.Μ., "υπάρχει κίνδυνος να γίνουν δεκτές, εφόσον ακυρώθηκε ο διαγωνισμός". Επομένως στην περίπτωση (M) θα υπήρχε μια δαπάνη απαλλοτριώσεων δυνατόνη με το κόστος του έργου, ενώ στην περίπτωση (Φ) δεν υπάρχει καμία ανάλογη δυσκολία.

4. Η ύπαρξη αρχαιοτήτων και η αξιολόγησή τους

Το προσχέδιο του διαγωνισμού παρέχει στοιχεία εντυπωσιακά, ως προς την ασάφεια τους, σχετικά με την αρχαιολογική αξία των ευρημάτων που μπορεί να αναδειχθούν με την ολοκλήρωση των ανασκαφικών ερευνών σε όλη την έκταση του γηπέδου (M) (π.χ. Ιερό Κόδρου, αρχαίος δρόμος προς Φάληρο, κλπ.).

Στην πρότασή μας, τα ευρήματα αυτά, μικρής ή μεγάλης αξίας,

6. Εγκάρσια τομή κτηρίου.

που είναι πιθανόν να αποκλυθούν, τα περιλαμβάνουμε μέσα στα αρχαιολογικά πάρκα που προτείνουμε να μετατραπεί το γηπέδο Μακρυγιάννη, με πυκνό πράσινο που, καθώς γειτνιάζει με τη Βράχο - Θερέτρο Διονύσου, προσφέρει περιβαλλοντικές συνήθειες ευνοϊκότερες ακόμα και για τα μηνύματα. Ο ενοποιημένος αρχαιολογικός χώρος επεκτείνεται και αποκτά πρόσθιτο πράσινο, προς οφέλος όλης της περιοχής.

Σ' αυτό το πάρκο μπορεί να παραμείνει το πιθανολογούμενο από τον αγωνιστή Μακρυγιάννη, που σήμερα έχει αποκατασθεί, και να μετατραπεί σε Μουσείο της ιστορίας και του αρχείου του. Η τύχη του κτηρίου Weiler μπορεί να κριθεί σύμφωνα με τις ανάγκες στέγασης του επιστημονικού κλμακίου του ΥΠ.ΠΟ., που ασχολείται με τις αναστηλωτικές εργασίες της Ακρόπολης, και που ονομάζεται σήμερα "Κέντρο Μελετών Ακρόπολης". Στην περίπτωση "Φ+", δεν υπάρχει προβλήμα αρχαιοτήτων.

5. Το κυκλοφοριακό πρόβλημα και η ύπαρξη του "Μετρό"

6. Η προσπελασμότητα του κτηρίου και η οδική εξυπηρέτηση του
Οι δύο αυτές διαστάσεις είναι αλληλένδετες, γι' αυτό και εξετάζονται σαν μια ενότητα.
Η κυκλοφοριακή κρισιμότητα της θέσης (M) έχει τονιστεί επανελλημένα.

Στην πρόταση (Φ), ο συνδικαλισμός του κυκλοφοριακού δυναμικού που προσφέρει η συνώπαρξη των μεγάλων αρτηριών Συγγρού, Καλλιρόθης και Φραντζή, με την ιδιαίτερα ευνοϊκή διάταξη του κτηρίου ως προς τις απτυξίες αυτές με τα αναπτυγμένα μέτωπα επαφής, προσφέρει μεγάλες δυνατότητες πρόσβασης σ' αυτό, δούλο κανένας άλλο κτήριο στην κρίσιμη αυτή περίοδο.

περιοχή της Αθήνας.
Χάρη στους πρωτεύοντες άξονες του υπαρχόντος και του μελλοντικού οδικού δικτύου που περιβάλλουν το κτήριο του "ΦΙΞ", ο χώρος αυτός εξυπηρετείται από όλες τις κατευθύνσεις, ικανοποι

ώντας τις αιχμένες ανάγκες κυκλοφορίας που απαιτεί το υπερβαθμικός ακτινωβόλιας συνκρότημα του Μουσείου Ακρόπολης. Η οργάνωση της κύριας εισόδου του Μουσείου γίνεται εγκάρσια προς τον μεγαλύ άδονα των κτηρίων, είναι διαμερίσια από τη Συγγρού προς την Καλλιρρόη και αντιστρόφω, λεπτουμεγές δε σε δύο επίπεδα.

Στο πρώτο επίπεδο, τον εδάφος, προσένευτα η διαιμητρίας διάταξης από Συνγύρου (στοά) και από Καλλιρρόης (πρασία), και στο δεύτερο, το ίδιο σε στάθμη ύψος +5,00 μ. από το προηγουμένο, με τη δημιουργία της τεχνητής πλατφόρμας της Καλλιρρόης και δύο πεζογεφυρών στη Συνγύρου. Η υπερυψωμένη πλατεία, διαστάσεων περίπου 20,00 x 100,00 (2.000 m²), θα καλύπτει τον έναν κλάδο της Καλλιρρόης από Β-Ν και με κεκλιμένα επίπεδα και σκάλες θα διευθετεί την κίνηση των τροχοσφρόνων και των πεζών προς και από το κτήριο, καθώς και τα περιβάλλοντα οδικά

σύστημα, χωρίς να παρενοχλεί τη ροή των οχημάτων της λεωφόρου Καλλιρρόης.

Από το επίπεδο υπάρχουσας πρασίας γίνεται η κίνηση προς τα υπόγεια του "ΦΙΞ", ως διαιροφώνοντα σε χώρους στάθμευσης ιδιωτικών αυτοκινήτων για τις ανάγκες του προσωπικού και των μεμονωμένων επισκεπτών. Ο αριθμός των εξυπηρετουμένων αυτοκινήτων που προσδιορισθεί επακριβώς σε μεταγενέτερη περίοδο.

Για την εξασφάλιση χώρων προσωρινής ή μόνιμης στάθμευσης τουριστικών λεωφορείων υπάρχουν τέσσερις ταυτόχρονα δυνατότητες:

α. Μέρος της ισόπεδης πρασίας προς την Καλλιρρόης.
β. Μέρος της τεχνητής πλατφόρμας-πλατείας για προσωρινή στάθμευση.

γ. Σε διαπλατύνσεις κατά μήκος του πεζόδρομού της λεωφ. Συγγρού, που είναι πλάτους 5,00 μ. δ. Σε διαπλατύνσεις προς τη βρειλή πλευρά του κτηρίου, μεταξύ των λεωφ. Συγγρού και Καλλιρρόης.

Ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετουμένων λεωφορείων, καθώς και οι θέσεις και οι πορείες κίνησης τους θα προσδιοριστούν σε άλλη φάση της μελέτης - εφαρμογής.

Σημειώνουμε ότι στο δίκτυο του μελλοντικού μετρό της Αθήνας προβλέπεται στάση ακριβώς στη θέση του "ΦΙΞ", που μπορεί να ενσωματωθεί λειτουργικά στον κορμό του κτηρίου (φωτ. 11-12). Σημειώνουμε ότι στη θέση (M) προβλέπεται επίσης στάση του Μετρό, πράγμα που είχε οδηγήσει τους Ιταλούς αρχιτέκτονες και το ΥΠ.ΠΟ. σε μια προσπάθεια απεμπλοκής από αυτό το εμπόδιο, που δεν είχαν προβλέψει.

7. Η ένταξη και ο συσχετισμός με το Σχέδιο της Αθήνας
Η προτεινόμενη νέα χρήση του "ΦΙΞ"- ως Μουσείου της Ακρόπολης και ταυτόχρονα ως πολυδιάστατου Κέντρου πολιτιστικών και πνευματικών δραστηριοτήτων δίνει μια νέα διάσταση στη διάρθρωση του Ρ.Σ.Α. ως προς το ιστορικό κέντρο της πόλης.
1. Μπορεί να δημιουργήσει έναν ισχυρό πόλο έλξης κοινωνικών

δραστηριοτήτων, κυρίως πολιτιστικών, στον αντίποδα ενός άλλου υπό οργάνωση πάλου, που είναι ο Κεραμεικός - Γκάζι. Το αρχικό σχέδιο του Κλεανθή για την Αθήνα με το τρίγωνο Σύνταγμα - Ομόνοια - Κεραμεικός αποκτά ένα νοερό συζητήσιμο τρίγωνο ισορροπίας, με κορυφή το Μουσείο της Ακρόπολης στου "ΦΙΞ", όπου μπορεί να είναι μία νότια πύλη από τη θάλασσα.

2. Το πλήρες τετράπλευρο, με κορυφές τα σημεία Σύνταγμα - Ομόνοια - Κεραμεικός - Μουσείο Ακρόπολης ("ΦΙΞ"), εγγράφεται μέσα σε ένα διακτύλιο αρτηριαγάλων αέραν που περιβάλλει και περιγράφει το μελλοντικά ενοποιημένο ιστορικό κέντρο της Αθήνας και ορίζεται από τους άρχες Πειραιώς - Σταδίου - Φιλέλληναν - Αμαλίας - Συγγρού - Π. Τσαλδάρη - Θεσσαλονίκης - Πειραιώς. Στο εσωτερικό αυτού του διακτύλιου είναι εφικτό να μην υπάρχει καθόλου αρτηριακή διαμετρείας κυκλοφορία, παρά μόνο με κυκλοφορία πρόσβασης στις δραστηριότητες της ζώνης αυτής. Μπορεί έτσι να εξασφαλιστεί ουσιαστική αποφόρτιση της ζώνης αυτής από την κυκλοφορία οχημάτων και υποστήριξη της δημόσιας συγκοινωνίας και κυκλοφορίας πεζών με κατάλληλη πλέγμα αέρων ροής πεζών και αντίστοιχο ιστό ελεύθερων χώρων, κοινωνικού εξοπλισμού και πράσινου.

Είναι φανερό ότι οι ρυθμίσεις αυτές αποβλέπουν στην ανάδειξη και διάσωση του Βράχου και των μνημείων του με την περιχάρακωσή του μέσα σε μια ζώνη περιβαλλοντικής προστασίας, σε συνδυασμό με έργα αναβάθμισης όλου του ιστορικού κέντρου, που είναι και πρόθεση της μελέτης της ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων.

3. Αναδεικνύει την υπαρκτή σήμερα γραμμική πορεία του άλλοτε ίλισσου σε ισχυρό πολεοδομικό άξονα, με αφετηρία το βόρειο άκρο του πάρκου Ελευθερίας και κατάληξη το Φαληρικό μέτωπο. Ο άξονας αυτός, που διέρχεται εφαρμονικά από την παραπάνω περιμέτρου του ιστορικού κέντρου, έχει σημείο επαφής το Μουσείο Ακρόπολης ("ΦΙΞ"). Αξιοσημείωτη είναι η ενδυνάμωση αυτού του εφαπτομενικού

άξονα, διευρυμένου πλέον σε ζώνη πρασίνου μέχρι της λεωφ. Αμαλίας, με κομβικές θέσεις από σημαντικές δραστηριότητες της κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής της πόλης, που είναι ήδη, ή θα είναι σύντομα, σε πλήρη λειτουργία.

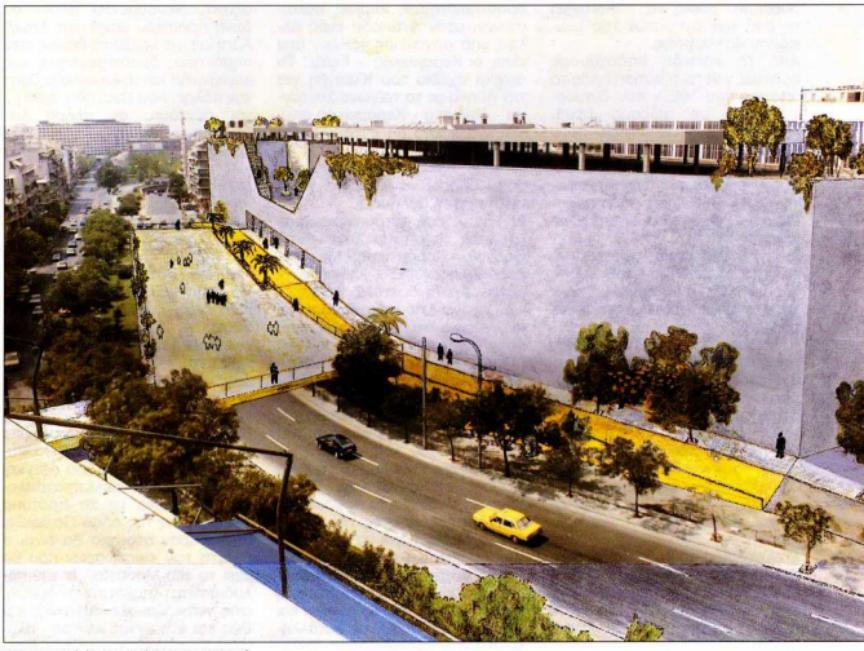
Τις αναφέρουμε από ΒΑ προς ΝΑ:

Λυκαβηττός - Γεννάδειος Βιβλιοθηκή - Πανεπιστημιούπολη - Άλσος Συγγρού - Μέγαρο Μουσικής - Πνευματικό Κέντρο Πάρκου Ελευθερίας - Μηνύειο Βενιζέλου - Εθνική Πινακοθήκη - Βυζαντινό Μουσείο - Πολεμικό Μουσείο - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών - Ωδείο - Στάδιο - Ζάππειο - Αθλητικές εγκαταστάσεις Εθνικού - Λόφος Αρδηττού - Πάρκο Ολυμπίου Διός - Μουσείο Ακρόπολης "ΦΙΞ" - Πάντοιος - Ευγενίδειο - Φαληρικό Δέλτα.

Θείνει σκόπιμο και η συνέχεια της λεωφ. Συγγρού προς το Φαληρικό Δέλτα να αλλάξει ώψη και να γίνει ανάλογη μελέτη ανάπλασης, σύμφωνα με το πρότυπο της μελέτης της οδού Πειραιώς. Ενδιαφέρον στοιχείο θα είναι η μελέτη των επιπτώσεων που θα έχει το νέο Μουσείο, με την πολυδιάστατη πολιτιστική δράση, στις γειτνιάζουσες συνοικίες καθώς και στο εγγύς κέντρο - πλατεία Συντάγματος, με την προσφορά μεγάλων σε επιφάνεια αιθουσών και εκθεσιακών χώρων υποδοχής ευρέος κοινού.

8. Η δυνατότητα απόκτησης του κτηρίου από το Δημόσιο

Σε αντίθεση με τις αξεπέραστες, κατά τη γνώμη μας, δυσκολίες που παρουσιάζει, λόγω απαλλοτριώσεων, το γήπεδο Μακρυγιάνη, το κτήριο (Φ) δεν παρουσιάζει καμιά ιδιαίτερη δυσκολία για να περιέλθει στην ιδιοκτησία του Δημοσίου. Και είναι γνωστό ότι στην απόκτηση του προσβλέπουν διάφοροι φορείς, λόγω της σημασίας του ως κελύφους για επανάχρηση. Οι ενδεχόμενες οικονομικές ρυθμίσεις που θα πρέπει να γίνουν δεν προσκρούουν σε επιφερισμένα ιδιωτικά συμφέροντα. Είναι γνωστό επίσης ότι, λόγω της προβληματικότητας της εταιρείας "ΦΙΞ", υπήρξε παρέμβαση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, πράγμα που διευκολύνει τη

7. Προοπτική άποψη από βορειοανατολικά.

διαδικασία απόκτησης του κτηρίου από το Δημόσιο.

Η βοήθεια, στη φάση αυτή, της Δημοτικής αρχής μπορεί να είναι καθοριστική.

9. Η υπάρχουσα χρήση του κτηρίου

Σήμερα το κτήριο "ΦΙΞ" είναι εγκαταλειμένο. Ήγειρε προταθεί από το Δήμο Αθηνών ανά τη διάρκεια της χρήσης του για τη δημόσια πάρκα, προβληματικής λαϊκής λειτουργίας, ακριβώς λόγω της θέσης του, ακριβώς στα δύο μεγάλης κυκλοφορίας αρτηρίες, που θα καταδίκασουν το "πάρκο" σε απλή νηστίδα πρασίνου, απομονώμενη από τα γύρω κτίσματα και δυσπρόσαπτη στους πεζούς.

Το κτήριο έχει σοβαρά προβλήματα ως προς την κατεδάφισή του, γιατί έχει σημαντικό όγκο και διαθέτει ισχυρότατο σκελετό με βαθύτατη θεμελίωση. Μια ενδεχόμενη κατεδάφισή του, όπως

αβασάνιστα προτείνεται, προσκρούει σε σοβαρές τεχνικές δυσκολίες με σημαντικότατο κόστος.

10. Η σχέση του Ν.Μ.Α. με το Βράχο

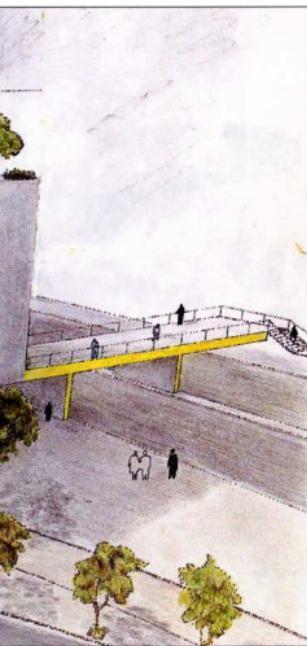
Ο κίνδυνος από τον ανταγωνισμό ενός τεράστιου κτηριακού όγκου που θα γειτνιάζει με τον άμεσο αρχαιολογικό χώρο, και το Βράχο, είχε πάντοτε επισημανθεί εμφαντικά, πράγμα που επαληθεύτηκε δυντυχώς από τη μελέτη των Ιταλών.

Η περίπτωση του "ΦΙΞ" αποκλείει ένα τετοιο ενδεχόμενο. Τοποθετεί τον οπωδόπιστο υπαρκτό αλλά και αιναγκαία μεγάλο όγκο για ένα μουσείο τέτοιας σημασίας έξω από την περίμετρο του αρχαιολογικού χώρου, σε απόσταση ήμισυ προσπτική για τους επισκέπτες του Βράχου. Αφήνει, ακόμα, άθικτο το υφιστάμενο περιβάλλον του αρχαιολογικού χώ-

ρου, προσθέτοντάς του μάλιστα ένα πνεύμονα πρασίνου έκτασης 17.000 μ² (πάρκο Weiler) και εμποδίζοντας την επιβάρυνση του υπερκορεσμένου" Κέντρου της Αθήνας με ένα σημαντικό κτηριακό όγκο, όπως da ήταν το νέο Μουσείο στου Μακρυγάννη. Στο κτήριο "ΦΙΞ" οι οπικές φυγές από το δώμα του κτηρίου εκτείνονται προς όλο το απικό πεδίο.

Η κρίσιμη απαίτηση της οπικής σχέσης με τον αρχαιολογικό χώρο από το Φιλοπάππου έως το Βράχο ικανοποιείται στη σημή της Έκουραρτς του επισκέπτη του Μουσείου, στην κατάληξη του περιπάτου του, από τους χώρους αναψυχής του Μουσείου που βρίσκονται στο δώμα.

Η διέλευση του επισκέπτη από το εκθεματικό υλικό που θα βρίσκεται στους κατωτέρους ορόφους του Μουσείου δεν απαιτεί

κατ' ανάγκη μόνιμη οπτική επαφή με το Βράχο.

11. Η οικονομία του έργου

Η πρόταση "ΦΙΞ" παρουσιάζει σοφάρια οικονομικά πλεονεκτήματα και ευνοϊκούς οικονομικούς δρους:

1. Δεν υπάρχουν δαπάνες απαλλοτριώσεων.

2. Το κτήριο περιέχεται στο Δημόσιο χώρις καμιά ιδιαίτερη δυσκολία.

3. Μεγάλο μέρος του κόστους του έργου εξοικονομείται με τη μη κατασκευή εκοκαφών - σκελετού μπετόν αρμέ, που εκπροσωπούν τουλάχιστον 30% της συνολικής δαπάνης.

4. Συντομεύεται ο συνολικός χρόνος κατασκευής του έργου, αφού είναι εδώ δυνατή η παραλλήλη εκτέλεση πολλών ειδών εργασιών π.χ.: η φάση της μελέτης του έργου μπορεί να ταυτιστεί με

το χρόνο των απαραίτητων εργασιών απογύμνωσης του σκελετού με την καθαίρεση των στοιχείων πλήρωσης των εγκαταστάσεων κλπ., την φωτογραμμετρική αποτύπωσή του, τον έλεγχο της σταδιακής συμπεριφοράς του υπάρχοντος φέροντος οργανισμού, κλπ.

5. Η κατασκευή της πλατφόρμας -πλατείας αποτελεί βεβαίως πρόσθετη δαπάνη, είναι όμως μικρό οικονομικό μέγεθος ως προς το συνολικό κόστος και μπορεί και αυτή να γίνεται ανεξάρτητα από τις άλλες εργασίες, με σημαντικό κέρδος χρόνου.

6. Επειδή το κτήριο έχει 2 αρμόυς διαστολής, είναι δυνατή η τμήματική κατασκευή του κατά φάσεις, που θα προσδιορίζονται από τις ανάγκες μεταστέγασης του αρχαιολογικού υλικού και του απαιτούμενου αναλογικά προσωπικού της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

7. Πρέπει να συνταχθεί χρονοδιάγραμμα με σύγχρονα συστήματα οργάνωσης της εργασίας, που να προβλέψει:

α. Την κατασκευή κατά τμήματα και την προτεραιότητά τους, σύμφωνα με την αρχιτεκτονική μελέτη.

β. Τη μεταστέγαση του υπάρχοντος αρχαιολογικού υλικού, που είναι εκτεθέμενό, μέσω σε σύντομο χρονικό διάστημα.

γ. Την επακόλουθη αμεση εργασιακή επεξεργασία του και την έκθεσή του.

δ. Την έναρξη κατεδάφισης του σημερινού Μουσείου Ακρόπολης στο Βράχο, η κατασκευή τού οποίου υπήρχε λύση ανάγκης αλλά εποχών.

ε. Την επέκταση των ανασκαφών εργασιών στο χώρο που κατέχει αυτό σήμερα.

12. Η διατήρηση ελεύθερων χώρων και η επαναχρησιμοποίηση παλαιών κελυφών

Η δραματική συρρίκνωση των ελεύθερων χώρων του πρασίνου στην Αθήνα και στην Αττική είναι σε όλους γνωστή. Πρόσφατα μάλιστα ο Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωρατακτικών σε επίσημη ανακοίνωση του επιστημονικού: "Στα κέντρα της Αθήνας οι ελεύθεροι χώροι είναι ιδιαίτερα ανεπαρκείς και καλύπτουν μόλις το 2-3% της συνολικής επιφάνειας του. Με εξαιρετική αν-

συχία παρακολουθούμε, αντί να επαυξάνονται οι χώροι αυτοί με απαλλοτριώσεις και κατεδαφίσεις κτηρίων, να οικοπεδοποιούνται και να κτίζονται με γοργούς ρυθμούς οι εναπομέναντες ελεύθεροι χώροι". Η αντίληψη λοιπόν της κατάληψης ενός ελεύθερου χώρου, όπως το γήπεδο Μακρυγιάννη, με έναν πρόσθετο κτηριακό όγκο νομίζουμε ότι αντιπρατεύεται βίαια κάθε πρόσθετη για συστηματική αντιμετώπιση των ελεύθερων ακόμα χώρων. Η πρόταση "ΦΙΞ" αφήνει το χώρο αυτό σαν προέκταση του έναντι αρχαιολογικού χώρου και των ενοποιεί σε ενιαίο πάρκο με ταυτόχρονη ανάδειξη του κτηρίου Weiler.

Αντιθετική με την αντίληψη αυτή, αλλά εδραιωμένη σε μια φιλοσοφία λύσεων "κατ' οικονομία", είναι η επαναχρησιμοποίηση σημαντικών παλαιών κτηρίων. Καθώς τα κτήρια αυτά παραμένουν ως κελύφη αρχηγισμού πολλά στον επεκτενόμενο ιστο των πόλεων, προσελκύουν τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον τόσο των δημιουργών φορέων όσο και της ιδιωτικής πρωτοβουλίες, οι οποίοι προσβλέπουν στην επωφελήστερη αξιοποίηση του προσφερόμενου οικοδομικού αποθέματος κατασκευών, που έχουν περιληφθεί σε αρχηγοτητικά.

Υπάρχουν ήδη αξιοσημείωτες οργανωμένες πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή για την Προστασία της Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Κληρονομίας.

Είναι γεγονός ότι όλοι και περισσότεροι μηχανικοί, κυρίων αρχιτεκτόνων, ασχολούνται και στη χώρα μας -γιατί στο εξωτερικό αποτελεί τρέχουσα πρακτική, ενισχυμένη από τις κρατικές υπηρεσίες- με τις επειγόντας αυτές επανάρχησης υφισταμένων κελυφών.

Θα ήταν ενδιαφέρον να καταγράψουμε μερικά παραδείγματα:

1. Το κτήριο Weiler, το οποίο χρησιμοποιείται για τη στέγαση του "Κέντρου Μελετών Ακρόπολης".

2. Εγκατάσταση Φωταερίου στο Γκάζι - Δημοτικό Πολιτιστικό Κέντρο.

3. Επαναλειτουργία στο Δήμο Λαυρεωτικής των παλαιών μηχανουργείων ως τεχνολογικού Μουσείου -εκπαιδευτικού και ερευνητικού κέντρου και τόπου πολιτιστικών εκδηλώσεων (φορέ-

8. Προοπτική άποψη από νοτιοανατολικά.

ας: Ε.Μ. Πολυτεχνείο).

4. Εργοστάσιο "Πουλόπουλου", Πολιτιστικό Κέντρο "Μελίνα Μερκούρη".
5. Μουσείο Ελληνικής Λαικής Τέχνης (οδός Κυδαθηναίων -πρωτοβουλία Άννας Αποστολάκη και Πόπης Ζώρα).

6. Πινακοθήκη Ηρακλείου Κρήτης (Βασιλική Αγίου Μάρκου).

7. Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας (Παλαιοί Στρατώνες).
8. Νομισματικό Μουσείο (Ιλίου Μέλαθρον).

9. Σύγχρονο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης (Ανδρός - Γουλανδρή).
10. Αρχαιολογικό Μουσείο Άνδρου (Γουλανδρή).

Η αναφορά είναι ενδεικτική και αφορά κυρίως το είδος της επανάνχομης αως Μουσείων.

13. Η ασφάλεια των εκθεμάτων και των έργων

Η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος (άρθρο 24 του Συντάγματος).

Οι σημερινές διεθνείς συνθήκες επιβάλλουν αδιάπτωτη προσοχή στη διασφάλιση των πολιτισμικών αγαθών που μας έχουν κληροδοτηθεί και είμαστε δεσμευμένοι να τα διατηρούμε αλώβητα και ασφαλή.

Την προστασία αυτή παρέχει το συγκεκριμένο κτήριο "ΦΕ" με την επαλλήλια των υπογείων χώρων του από πολλαπλές αιτίες.

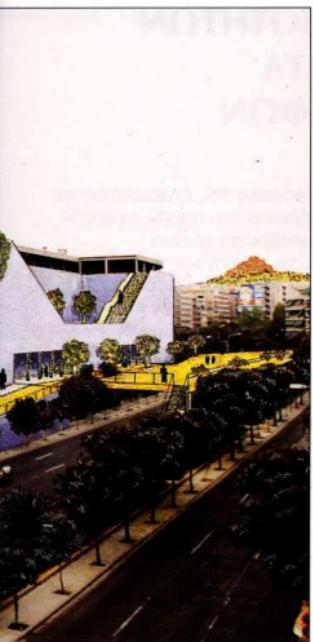
14. Η οικολογική διάσταση της πρότασης

Για την περιβαλλοντική αλλοιώση του λεκανοπεδίου της Αθήνας γίνεται μια απλή νύχη στο κεφά-

λαιο Ρύπανση 2.3 του προγράμματος του ΥΠ.ΠΟ.

Χωρίς να επεκταθούμε σ' αυτό το σημείο, που θεωρούμε διαίτηρο κρίσιμο, σημειώνουμε ότι και το ίδιο το ΥΠ.ΠΟ. αντιλαμβάνεται τη σημασία του, αφού παρέχει και ορισμένα μετρικά στοιχεία ρυπαντών, που αναφέρονται όμως σε πηγές του ΠΕΡΠΑ της εποχής 1980, δηλαδή της περασμένης δεκαετίας. Οι παράμετροι δώματα που μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των αρχαίων μνημείων στο άμεσο χρονικό διάστημα είναι απροσδιόριστες.

Υπάρχουν γνωστές εκθέσεις Ελλήνων και ξένων επιστημόνων, που μιλούν για την ολματώδη φθορά των μνημείων και τη ραγδαία επιδείνωση της αντοχής τους. Ελπίζουμε η συνοδευτική περιβαλλοντική μελέτη του ιστο-

ρικού κέντρου και της ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων να έχει δώσει πληρέστερα στοιχεία ώστε να επικεντρώσει το ενδιαφέρον της Πολιτείας στο κρίσιμο αυτό θέμα.

Είναι φανερό ότι η απάντηση στο πρόβλημα της διάσωσης των αρχαίων μνημείων και αγαλμάτων βρίσκεται στην απόθεσή τους σε χώρους ασφαλείς, που θα ικανοποιούνται από τις πιο εξελιγμένες τεχνολογικά προδιαγραφές προστασίας και συντήρησης.

Τέλος, προσθέτουμε στην απόθεσή τους στην πεδιάνη αντίρρηση για την ένταξη του Μουσείου μέσα στο υπάρχον δίκτυο κυκλοφορίας, με τις ενδεχόμενες ρυπαντικές επιπτώσεις από αυτό στα εκθέματα του Μουσείου, εξουδετερώνεται από την αντίληψη ότι το Μουσείο πρέπει να λειτουργεί σαν "στεγανή κιβωτός", που θα βρίσκεται σε

πλήρη απομόνωση από το ρυπογόνο περιβάλλον. Και εν πάσῃ περιπτώσει, η ρύπανση είναι διάχυτη στο λεκανοπέδιο σε όλη του την έκταση.

Η σύγχρονη τεχνολογία παρέχει τέτοιες απεριόριστες δυνατότητες πλήρους στεγανοποίησης εσωτερικών χώρων, η οποία είναι οπωδήποτε αναγκαῖα για τις ειδικές προδιαγραφές που επιβαλλούνται για ένα Μουσείο, ανεξάρτητη από τη θέση ανέγερσή του. Εν όψει και του ότι δεν προβλέπεται για το άμεσο μέλλον βελτίωση των συνθηκών ρύπανσης και μεταβολή του υφισταμένου μικροκλίματος του λεκανοπεδίου με τους σημερινούς υψηλούς δείκτες ρύπανσης, αλλά μάλλον γρηγορή επιδείνωσή του, η επιβαλλόμενη προθεσμία για τη λειτουργία του νέου Μουσείου της Ακρόπολης έχει κρίσιμο και οριακό χαρακτήρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ Β' ΦΑΣΗΣ

1. Διερεύνηση ιδιοκτησιακού καθεστώτος του κτηρίου και δυνατότητας απόκτησης του από το ΥΠ.ΠΟ. (τρόπος, κόστος, κλπ.).
2. Καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης του κτηρίου.
3. Έλεγχος επάρκειας υλικού φέροντος οργάνισμου (αντοχή συκοφαίδηματος, οξείδωση απλισμάτων, κλπ.).
4. Έλεγχος στατικής επάρκειας σε κρίσιμα σημεία του φέροντος οργάνισμου του κτηρίου.
5. Εκτίμηση του εξοικονομούμενου κόστους κατασκευής από τη χρηματοποίηση του υπάρχοντος κτηρίου.
6. Πολεοδομική ένταξη της προτεινόμενης λειτουργίας στην άμεση και στην ευρύτερη περιοχή του κτηρίου "ΦΕΞ".
7. Συσχετισμός με το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας και με τις συναρφείς ειδικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή εκπονούνται (Μελέτη Ενοποίησης Χώρων Ιστορικού Κέντρου, Κυκλοφοριακή Μελέτη Περιοχής Ακρόπολης, κλπ.).
8. Κυκλοφοριακή ανάλυση του αρτηριακού δικτύου της άμεσης περιοχής, διερεύνηση κυκλοφοριακών επιπτώσεων της νέας λειτουργίας, συσχετισμός με τα μελλοντικά συγκοινωνιακά έργα και διατήρηση εναλλακτικών λύσεων οργάνωσης του συστήμα-

τος κυκλοφορίας και προσπέλασης του κτηρίου.

9. Αξιολόγηση ποιοτικής και ποσοτικής ανταπόκρισης των χώρων του κτηρίου "ΦΕΞ" προς τις διατυπωμένες απαιτήσεις του υπάρχοντος κτηριολογικού προγράμματος του Μουσείου Ακρόπολης (μεγέθη χώρων, συνθήκες φωτισμού, κλπ.).

10. Διερεύνηση πιθανών πρόσθετων απαιτήσεων και δυνατοτήτων της μουσειακής λειτουργίας, καθώς και διατήρηση καταλόγου πιθανών παραλλήλων λειτουργιών.

11. Διατήρηση σχεδίου διακήρυξης αρχιτεκτονικού διαγωνισμού και ετοιμασίας του φακέλου με τα απαραίτητα στοιχεία/σχέδια για τους διαγωνιζομένους.

12. Διατήρηση διαγράμματος ροής διαδικασιών για την υλοποίηση της πρότασης.

Another Proposal for the New Acropolis Museum

N. Siapkidis

The proposal for reusing the old brewery Fix on Syrgrou Avenue, was the aftermath of an open debate, held in 1988 in the Athens Polytechnic School in the framework of the International Architectural Competition for the New Acropolis Museum.

The idea is based on the widely accepted practice of reutilizing old existing building installations, which although have become useless they are still incorporated into the town-planning network.

This article tries to prove that the specifications required for the needs of a contemporary new Acropolis Museum are well covered by the available shell of the building, a fact analyzed in the plans of the functional lay-out as well as in the corresponding metrical data. Furthermore, an attempt is made for the incorporation of the building in a town-planning scheme, which is related with the concept of unifying the archaeological sites of Athens and the historical center of the capital.

The environmental deterioration of the Attica basin and the urgent need of preserving the Acropolis exhibits ask for an immediate, realistic and reliable solution. Therefore, the suggested proposal does not only meet this need but it also offers a challenge for the morphological and aesthetic transformation of the existing shell into a building worthy of its new role as the Acropolis Museum.